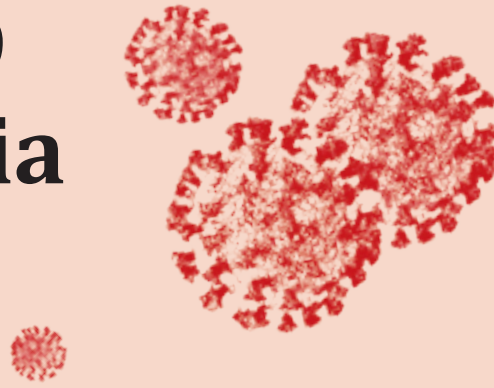

COVID-19 eta familia

MARIA COLERA INTXAUSTI
ITZULTZAILEA

COVID-19k eragindako krisiak gure gizartea egituratzen duten zimenduak goitik behera birpentsatzeko beharra mahai-gaineratu duen honetan, egungo gizarte-ereduaren zutabe guztiz nagusi bati astinalditxo bat emateko aprobetxa genezake: familiari (nuklear eta patriarkalari), hain zuzen ere.

Gertuko senidetan eta maitasun-harremenek gure sozializazioan eta garapen afektiboan duten funtsezko eginkizuna ukatu gabe, erreproduzio soziala, bizitzaren beraren erreproduzioa, familiaren instituzioaren esku uzten jarraitzen du estatuak –emakumeen esku, alegia–, eta transferentzia horren bidez eremu pribatura eramaten du bere mendeko herritar guztien ongizatea bermatzeko ardura, horrek emakumeentzako dakartzan ondorio guztiekin: senarraren soldatarekiko mendekotasuna eta emakumeen pobretzea, emakumeen nahiz nesken aurkako familia barruko indarkeria matxista, zaharren eta umeen zaintzaren pisu gehiena beren bizkar hartu beharra, emakumeak familiaren luzapen gisa hartuak izatea eta ez gizabanako beregain gisa.

Friedrich Engelsek *Familiaren, jabetza-privatuaren eta estatuaren jatorria*-n (1884) azaldu zuenez, jabetza pribatua senideen zirkuluaren barruan gordetzeko sortu zen familia modernoaren instituzioa. Gaur egun, berdintsu funtzionatzen jarraitzen du: herentziari esker, batetik, eta besteen

ongizateaz arduratzeko erantzukizuna familiaren esparrura mugatzen duten legeen (Kode Zibilaren nahiz konbentzio sozialen) bidez, bestetik. Horren ondorioz, ausaz jaiotzea tokatzen zaigun familiaren baliabide materialek zeharo baldintzatuko dute zer-nolako osasun arreta, elikadura, heziketa eta zaintza jasoko dugun gure bizitzan zehar.

Koronabirusak ekarritako salbuespen egoeran inoiz baino ageriago gelditu da familiak nola determinatzen dituen gure bizi baldintzak: agintariak internet partekatze eskatzen ari zaizkigu “egoera zaurgarrian dauden” haurrei (beti eufemismoak bilatzen, pobre hitza ez erabiltzeko!) eskolako lanak egiteko aukera emateko, elikadura bonoak atera dituzte eguneko otordu fuerteak eskolan egiten zituzten haurrentzako, erdi-abandonatuta bizi diren zaharrak zaintzeko sareak sortu dira herri askotan... Halakoak larrialdi egoerarako adabakiak baino ez dira, ordea.

Datorrigun krisi sozialari aurre egiteko bizitza erdigunean jarri beharra azpimarratzen ari dira asko, arrazoiz azpimarratu ere, baina kontuz ibili behar dugu erdigune hori ez dadin familiaren inguruan egituratu. Guztiz funtsezkoa da gure gizarteko kide guzti-guztien zaintza izatea edozein gizarte-eredu humanoren ardatza, zaintza hori familiaren esparru pribatutik gizarte osoaren esparru publikora eramatea, alegia. ●

Paidokrazia

ARITZ GALARRAGA

Koronabirusak ekarri dituen albo-kalte positiboetarik: isil antzean zebiltzan ahots esanguratsu bartzuk itzuli dira berriz zera publikora –auskalo puntualki, estuasunak hartara behartuta, edo geratzeko; noski azken hori desio nuke, biziki–. Santi Leone adiskidea izan da berpiztueto bat. Pablo Sastre ere animatu zaigu, agerkari honetantxe publikatu artikulu pare batekin. Hirutasun laikoa osatzeko, Ramon Andres, Elizondotik, nahiz ematen duen belarrondotik ari zaigula: *“El silencio, sobre todo el silencio. Como si hubiera renovado la propiedad de su origen, que es la de dejar las cosas, el mundo, de manera intacta”*.

Andres gaur hona ekarri badut, ordea, da batez ere berak irakatsi zidalako azken garaioan asko erabili dudako kontzeptu bat: paidokrazia, hau da, haurren gobernu, edo, areago, haurren diktadura. Buruan dabilkit terminoa egunotan, konfinamendu garaian haurren kaleratzea errebindikatzen duten ahotsak nabarmendu baitira. Ea, ez gaizki ulertu, nik ere nahi dut haurrak kalera ateratzea, nahi dut mundu guztia kalera ateratzea, ahal den neurrian behintzat. Baina haurrak lehen lerroan jartze horri bi motibazio ikusten dizkiot: edo hurrekin denbora gutxi pasa du jendeak aurretik –eta orain lanak–, edo haurrak guztiaren zentroan kokatu ditu definitiboki. Bigarren horrek kezkatzen nau bereziki: helduon bizitzaren erdigune, motibo bakar ia, haurrak direnean –ezagutzen dut haurren egitekoekin haurrak baino gehiago emozionatzen denik–. Eta hori ere ez da asuntoa. Edo bai, bakoitza egin dezala bere bizitzarekin nahi duena. Hori bai, haurrak kalera atera behar direla diogunean, haurrengatik egiten dugu, edo gurengatik, hurrekin gehiago ezin dugulako? Haurrak esku-bide osoko subjektu gisa aitortzearen alde nago noski. Baina haurrak izaki ia jainkotiar gisa hartzearen kontra. Eta batez ere helduon miseriak haurren atzean ezkutatzearren kontra. ●